



# **Werkgroep Omgevingsveiligheid**

**– definitief –**

**Werkplan 2017-2018**

***September 2017***

Werkgroep Omgevingsveiligheid



## Inhoud

1. Inleiding en achtergrond.....	3
2. Doelstelling en ambitie .....	4
3. Positionering en samenstelling .....	5
3a. positionering .....	5
3b. Samenstelling .....	6
4. Werkwijze en activiteiten .....	7
4a. Werkwijze.....	7
4b. Activiteiten 2017-2018 .....	7
5. Inzet werkgroepleden .....	9
6. Risico's .....	10
Bijlage 1. Leden van de Werkgroep d.d. 29 mei 2017 .....	11
Bijlage 2. Governance data EV (concept 0.3) .....	12
Bijlage 3. schema reguliere activiteiten werkgroep .....	13
Bijlage 4. Thema's en onderwerpen .....	16

## 1. Inleiding en achtergrond

Al tientallen jaren bestaat de behoefte om landelijk kennis te delen op het gebied van externe veiligheid. Hiertoe is in de jaren tachtig de IPO-werkgroep veiligheid opgericht (VELG-V). De werkgroep heeft o.a. een bijdrage geleverd aan de tot stand koming van het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). De werkgroep is door de komst van de Omgevingsdiensten uitgegroeid tot een werkgroep van EV-deskundigen met name afkomstig van Omgevingsdiensten en Provincies. Het vakgebied externe veiligheid is nog steeds in ontwikkeling. Na de komst van Bevi is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) van kracht geworden en het Besluit externe veiligheid transport (Bevt). Aangezien externe veiligheid een technisch complex onderwerp is, is de behoefte om in dit vakgebied kennis en ervaring uit te wisselen alleen maar toegenomen.

Momenteel vinden de voorbereidingen plaats op de komst van de Omgevingswet. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) heeft de komst van de Omgevingswet aangegrepen om het bestaande externe veiligheidsbeleid te moderniseren. Het programma Modernisering Omgevingsveiligheid (MOV) geeft invulling aan deze ontwikkeling. Vanuit dit programma is uiteraard grote behoefte aan EV-deskundigheid en ervaring uit de praktijk. Momenteel is MOV dan ook een belangrijk onderwerp binnen de Werkgroep Omgevingsveiligheid.

Sinds 2015 is de Werkgroep Omgevingsveiligheid (hierna de werkgroep) gekoppeld aan het programma Impuls Omgevingsveiligheid. Binnen het programma IOV is het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur opgenomen. Eén van de projecten binnen het deelprogramma IKIS is het expertisenetwerk. De werkgroep vormt één van de activiteiten van het expertisenetwerk.

Dit werkplan heeft betrekking op de periode 2017-2018. Hiervoor is gekozen omdat de werkgroep gedurende deze periode nog gekoppeld is aan het programma IOV. Naar verwachting zal in ieder geval een deel van het Programma IOV worden voortgezet, o.a om een 'zachte landing' van MOV in de Omgevingswet te bewerkstelligen. Het is nog onduidelijk of de werkgroep gekoppeld kan blijven aan het programma IOV na 2018. Daarom wordt in dit werkplan ook een activiteit opgenomen om ervoor te zorgen dat de werkgroep ook in de toekomst een wezenlijke rol kan blijven spelen.

In onderhavig werkplan is in hoofdstuk 2 de ambitie en de doelstelling van de werkgroep beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de samenstelling en de positionering van de werkgroep. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de werkwijze en de activiteiten in de periode 2017-2018. In hoofdstuk 5 wordt de inzet van de werkgroepleden beschreven. In hoofdstuk 6 worden de risico's benoemd waarmee de werkgroep te maken kan krijgen.

## 2. Doelstelling en ambitie

De doelstelling van de Werkgroep Omgevingsveiligheid is om als erkend, gewaardeerd en onafhankelijk kennis- en informatieplatform in het vakgebied externe veiligheid/omgevingsveiligheid te functioneren. De ambitie van de werkgroep is om nu en in de toekomst als autoriteit te worden gezien, zowel ambtelijk als bestuurlijk. De werkgroep wordt al betrokken bij beleidsontwikkelingen door de Rijksoverheid en de lokale overheid en de werkgroep zal gevraagd of ongevraagd advies opstellen. Daarnaast wordt de deskundigheid en het netwerk van de werkgroep ingezet om uitvoering van (wettelijke) EV-taken door de lokale overheid te ondersteunen, knelpunten te constateren en oplossingen aan te dragen.

De hieruit voortvloeiende taakstelling van de werkgroep is als volgt:

- Uitwisselen van kennis, informatie en ervaringen, zowel onderling als met departementale vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van de lokale en provinciale overheden. Daarbij zal de nadruk liggen op de samenwerking met gemeenten, Omgevingsdiensten, maar ook met bijvoorbeeld de veiligheidsregio's;
- Bijdragen aan het ontwikkelen van beleid en regelgeving en aan het verhogen van de uitvoeringskwaliteit ervan. Daartoe wordt vanuit of via de werkgroep deelgenomen aan relevante landelijke gremia, fungeert de werkgroep ook als gremium voor terugkoppeling en standpuntbepaling en stelt de werkgroep eigen adviezen op;
- Een signalerende en activerende functie vervullen en het beantwoorden van vragen (vraagbaak).

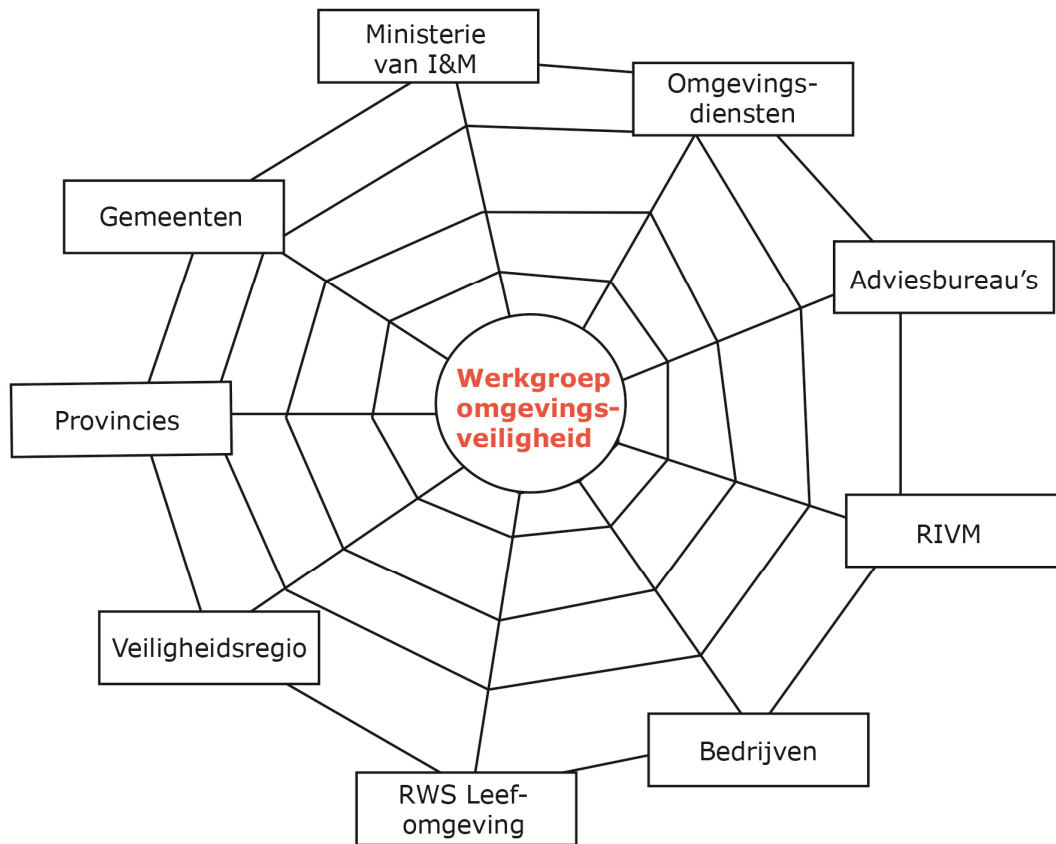
De werkgroep heeft er behoefte aan zich nog beter te kunnen profileren om te worden gezien als de autoriteit (erkend, gewaardeerd en onafhankelijk kennis- en informatieplatform) op het gebied van externe veiligheid. Om dit te kunnen invullen is het nodig dat de positie van de werkgroep verandert en deze wordt gezien als de autoriteit die, ook bestuurlijk, aansluiting heeft bij de betrokken overheden en haar achterban. De werkgroep zal daartoe in de periode 2017-2018 een aantal activiteiten in gang zetten, waaronder het opstellen en uitvoeren van een communicatieplan.

### 3. Positionering en samenstelling

De werkgroep omgevingsveiligheid voorziet in het samenbrengen van kennis en kunde op het gebied van externe veiligheid. De werkgroep is het landelijke kennispunt waar kennis, (beleids)ontwikkelingen en praktijkervaringen samenkomen, besproken worden, geanalyseerd worden en waar vragen beantwoord worden. Het blijkt altijd moeilijk om kennis uit te wisselen tussen personen/organisaties/regio's. Vaak wordt in de ene regio het wiel uitgevonden en worden dezelfde inspanningen geleverd in een andere regio, zonder dat de betrokkenen daarvan op de hoogte zijn. De werkgroep Omgevingsveiligheid vult dit hiaat in door deskundigheid bij elkaar te brengen. Van de (praktijk)kennis waarover de leden van de werkgroep beschikken wordt ook gebruik gemaakt bij beleidsontwikkelingen, zoals op dit moment bij de modernisering van het omgevingsveiligheidsbeleid. Een dergelijk gremium zoals de Werkgroep Omgevingsveiligheid kan ervoor zorgen dat alle deskundigen binnen een kort tijdsbestek eenvoudig te bereiken zijn. De werkgroep is dé verbindende schakel in het netwerk van EV-deskundigen.

#### 3a. positionering

De werkgroep functioneert in een krachtenveld van diverse organisaties, belanghebbenden en gerelateerde overlegstructuren (zie figuur 1 en bijlage 2). In dit krachtenveld wil de werkgroep haar positie als erkend, gewaardeerd en onafhankelijk kennis- en informatieplatform op het thema externe veiligheid/omgevingsveiligheid behouden en waar nodig versterken.



Figuur 1.

Het is van belang dat in de landelijke overlegstructuur aandacht blijft voor externe veiligheid/omgevingsveiligheid en dit onderwerp zowel in de directeuren overleggen als in de bestuurlijke overleggen aan de orde blijft komen. In deze organen dient dan ook een portefeuillehouder omgevingsveiligheid aangesteld te zijn die fungeert als aanspreekpunt voor de werkgroep.

Voor specifieke onderwerpen zijn op uitvoerend niveau afzonderlijke overleggroepen in het leven geroepen. Dit betreft de interprovinciale werkgroepen.:

- de ambtelijke adviescommissie VTH (AAC-VTH)
- het interprovinciaal overleg programmaleiders EV (PLEV).
- het interprovinciaal overleg coördinatoren Risicokaart, dat in IPO-verband deel uitmaakt van de GBO Provincies.

Daarnaast zijn er enkele relevante brede overleggroepen:

- de expertgroep Modernisering Omgevingsveiligheid
- het BRZO+ overleg
- LWVC - Landelijke Werkgroep Vuurwerk Coördinatoren ( voorheen IPO-WV)

Er is vanuit I&M een strategische adviesgroep modernisering omgevingsveiligheid (SAG MOV) opgezet. Deze strategische adviesgroep bestaat uit directeuren van de verschillende ministeries, IPO, VNG, VR's en het bedrijfsleven en laat zich adviseren door een expertgroep MOV. In deze expertgroep nemen enkele vertegenwoordigers van de werkgroep deel waaronder de voorzitter.

### **3b. Samenstelling**

De werkgroep is een breed en uniek platform van EV-deskundigen. Uit iedere provincie neemt een EV-deskundige deel afkomstig van een Omgevingsdienst of van de provincie zelf. Daarnaast nemen Vertegenwoordigers van het meest betrokken departement (I&M), van de Veiligheidsregio's (Vakgroep Omgevingsveiligheid Brandweer Nederland), van Rijkswaterstaat WVL en van het RIVM deel aan de reguliere vergaderingen van de werkgroep. Vertegenwoordigers van de ministeries van BZK, SZW en V&J zijn agendalid. Waar dat wenselijk wordt geacht, wordt de VNG (eveneens agendalid) uitgenodigd om aan de vergadering deel te nemen. Hiermee heeft dit overleg een uniek en een zo breed mogelijk bereik.

Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van beleid en regelgeving (Omgevingswet, omgevingsveiligheidsbeleid, Impuls Omgevingsveiligheid (IOV), BRZO+, kwaliteitsimpuls PGS) maken het noodzakelijk om nadrukkelijk aandacht te blijven besteden aan afstemming en afbakening van taken tussen omgevingsdiensten en het bevoegd gezag (provincies en gemeenten) en aan het onderhouden van de onderlinge relaties.

## 4. Werkwijze en activiteiten

### 4a. Werkwijze

De werkgroep vergadert omstreeks zes keer per jaar, bij voorkeur in Utrecht. Eén keer per jaar vindt de vergadering plaats op een 'buitenlocatie'. Bovendien wordt, indien mogelijk, aansluitend of voorafgaand aan deze vergadering op de 'buitenlocatie' een relevante praktijksituatie bezocht. Zo is vorig jaar het windpark Noordoostpolder bezocht.

Het goed functioneren van de werkgroep vereist:

- een adequate voorbereiding van de vergaderingen door de voorzitter, waar nodig in overleg met werkgroepleden. Agendapunten kunnen door de werkgroepleden aangedragen worden. Agenda en vergaderstukken worden één week voor de vergadering per e-mail verzonden. De werkgroep heeft een projectruimte op Relevant, waar vergaderstukken en andere documenten beschikbaar kunnen worden gesteld, met een melding daarvan per e-mail.
- snelle verspreiding van het verslag. Dit gebeurt binnen twee weken na de vergadering. Momenteel is er een vaste notulist.
- het voorbereiden en bijwonen van de vergaderingen door de leden. Vervanging bij afwezigheid is wenselijk.
- terugkoppeling door de werkgroepleden binnen de eigen organisatie en binnen de provinciale/regionale overlegstructuren (verspreiden informatie, peilen meningen, vragen naar kennis en ervaring, ...).
- terugkoppeling door vertegenwoordigers in landelijke werkgroepen, mede gericht op het peilen van meningen. Als er aan een landelijke werkgroep wordt deelgenomen door een niet-werkgroeplid, dan is het werkgroeplid van de betreffende provincie verantwoordelijk voor terugkoppeling van relevante ontwikkelingen aan de werkgroep.
- terugkoppeling door vertegenwoordigers in de kennistafels. Voor iedere kennistafel binnen het aandachtsgebied van de werkgroep fungeert een werkgroeplid als aanspreekpunt.

Naast informatie-uitwisseling en standpuntbepaling tijdens de vergaderingen wordt de werkgroep ook doorlopend ingezet om informatie te verspreiden, meningen te peilen, vragen voor te leggen, deelnemers voor werkgroepen te zoeken (bijvoorbeeld PGS-werkgroepen of de begeleidingscommissie MOV-onderzoeken) en documenten te commentariëren (bijvoorbeeld het Handboek Omgevingsveiligheid).

### 4b. Activiteiten 2017-2018

Naast de reguliere activiteiten (kennisuitwisseling, advisering bij uitvoering wetgeving, Vraagbaak, advisering bij beleidsontwikkelingen, zie schema in bijlage 2 en bijlage 3 thema's en onderwerpen) zal de werkgroep in de periode 2017-2018 een aantal aanvullende activiteiten op zich nemen. Enerzijds betreft het activiteiten om de aanbeveling uit het rapport 'netwerk Werkgroep Omgevingsveiligheid' (een analyse van het eigen netwerk, een kwalitatieve verkenning van de aard en omvang van het professionele netwerk van de leden van de werkgroep) uit te werken en nader invulling aan te geven. Anderzijds hebben de activiteiten als doel om ervoor te zorgen dat de werkgroep ook in de toekomst een wezenlijke rol kan blijven spelen.

Hieronder is een aantal conclusies (rode draden), die uit de analyse naar voren zijn gekomen, opgenomen:

- Het is een structureel professioneel netwerk rondom externe veiligheid, dat in omvang beperkt is. Gekwalificeerde krachten zijn niet ruim voorradig. Dit, in combinatie met de relatief hoge leeftijd en taakstellingen (vermindering van fte's) bij de overheid, maken het een kwetsbaar netwerk.
- De contacten met de gemeenten staan in een aantal regio's onder druk.
- Inhoudelijke verbreding richting ruimtelijke ordening en samenwerking met veiligheidsregio's is gewenst.
- Investeren in eigen initiatief en persoonlijke aandacht versterkt het netwerk.
- Er is weinig zicht op wie wat doet en welke expertise en ervaringen waar en bij wie te vinden zijn.
- Veruit de meeste netwerkcontacten vinden plaats via vrij traditionele gesloten communicatiekanalen als telefoon, mail en bijeenkomsten. Daarbinnen gedeelde kennis en informatie vinden geen weg naar buiten.

Dit leidt tot de volgende activiteiten:

- Opstellen en uitvoeren communicatieplan, met name ten behoeve van de zichtbaarheid van de werkgroep. Onderdeel van het communicatieplan zal zijn dat de werkgroep een zichtbare plek krijgt op de website van Relevant, die actief gevuld en bijgehouden zal worden.
- Verbreding van het netwerk EV op het vlak van Ruimtelijke Ordening (RO). Dit zal vorm gegeven worden door nauw te gaan samenwerken met het programma 'Ontwerp een veilige Omgeving' dat binnen deelprogramma 3 van de Impuls Omgevingsveiligheid wordt uitgevoerd.
- Versterken van de samenwerking met de Veiligheidsregio's (VR). Momenteel neemt de voorzitter van de werkgroep deel aan de vakgroepoverleggen van de vakgroep Omgevingsveiligheid van Brandweer Nederland. Dit kan verder vorm krijgen door ook vertegenwoordigers van de werkgroep te laten deelnemen aan projecten van de vakgroep.
- Een impuls geven aan de Vraagbaak. Via de Vraagbaak kunnen vragen gesteld worden over externe veiligheid. Het werkveld externe veiligheid is hiervoor ingedeeld in 13 thema's of onderwerpen. Voor elk thema is een kennismakelaar (werkgroeplid) beschikbaar, die met zijn of haar achterban de vraag zal beantwoorden.
- Actieve samenwerking met het Ministerie van I&M.
- Toekomstmogelijkheden van de werkgroep onderzoeken en verdere positionering van de werkgroep;
- Deelname aan programma Modernisering Omgevingsveiligheidsbeleid door bijvoorbeeld een actieve bijdrage te leveren aan het 'Handboek Omgevingsveiligheid'

## 5. Inzet werkgroepleden

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de actieve leden van de Werkgroep Omgevingsveiligheid. De werkgroep kent naast de actieve leden ook een aantal agendaleden.

Van de werkgroepleden wordt de volgende inzet gevraagd:

Activiteit	Aantal keren per jaar	Inzet (uren)	Totale inzet (uren)
Vorbereiding, deelname en nazorg van de bijeenkomsten van de werkgroep	5	12	60
Vorbereiden, deelname en nazorg van de bijeenkomst op de buitenlocatie	1	16	16
Beantwoorden vragen vraagbaak	5 – 10	1	5 - 10
Onderhouden contacten in het netwerk			PM
Totaal			76 – 81 + PM

Inzet secretaris:

Activiteit	Aantal keren per jaar	Inzet (uren)	Totale inzet (uren)
Vorbereiding, deelname en nazorg (inclusief verslaglegging) van de bijeenkomsten van de werkgroep	5	16	80
Vorbereiden, deelname en nazorg van de bijeenkomst op de buitenlocatie	1	16	16
Onderhoud vraagbaak			40
Onderhouden contacten in het netwerk			20 + PM
Totaal			156 + PM

Inzet Voorzitter:

Activiteit	Aantal keren per jaar	Inzet (uren)	Totale inzet (uren)
Vorbereiding, deelname en nazorg van de bijeenkomsten van de werkgroep	5	24	120
Vorbereiden, deelname en nazorg van de bijeenkomst op de buitenlocatie	1	24	24
Beantwoorden vragen vraagbaak	5 – 10	1	5 – 10
Onderhouden contacten in het netwerk			100 + PM
Vertegenwoordiging in diverse gremia			120
Totaal			369 – 374 + PM

## 6. Risico's

In dit hoofdstuk staan onderkende bedreigingen met voorgestelde tegenmaatregelen vermeld, met de kans van optreden en de mate van negatief effect op de werkgroep (aangegeven op een schaal van 1 tot 5)<sup>1</sup>.

<b>Bedreiging</b>	<b>Tegenmaatregel</b>	<b>Kans</b>	<b>Effect</b>
Te weinig deelnemers of onderwerpen	Actieve benadering netwerk door voorzitter /secretaris en deelnemers	klein	3
Te veel deelnemers of onderwerpen	Selectie door voorzitter en secretaris	middel	2
Gebrek aan stevige vertegenwoordiging vanuit partners (VR/BNL, RIVM, RWS)	Actieve benadering partners door voorzitter / secretaris	klein	2
Gebrek aan draagvlak bij IPO/VNG	Actieve benadering door voorzitter	Middel	2
Te weinig zingeving	Zorgen voor goede zingeving van de werkgroep: uitstralen dat de werkgroep de autoriteit en verbindende schakel op het gebied van externe veiligheid.	klein	2

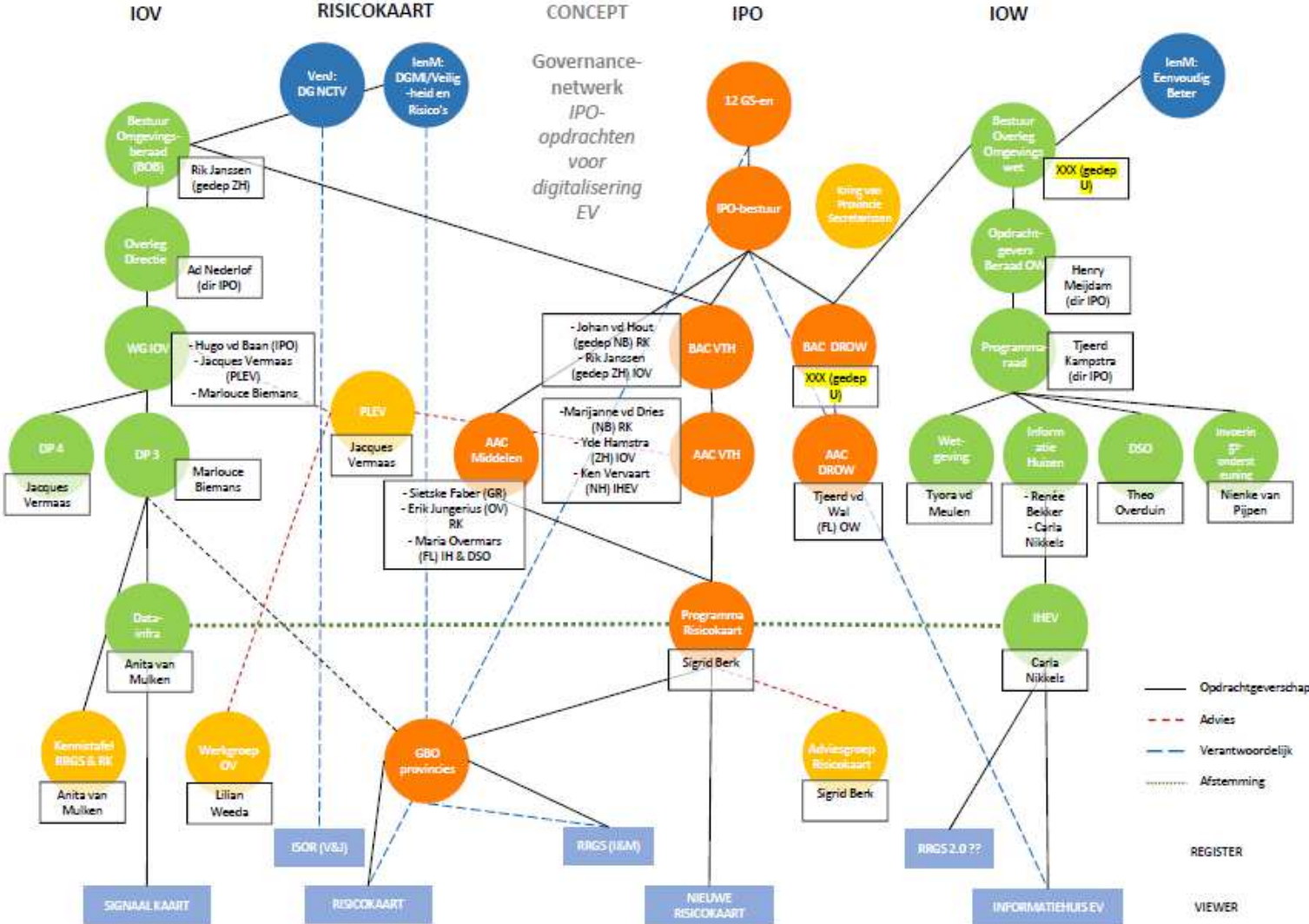
---

<sup>1</sup> 1 = kleine kans of gering effect, 5 = grote kans of groot effect

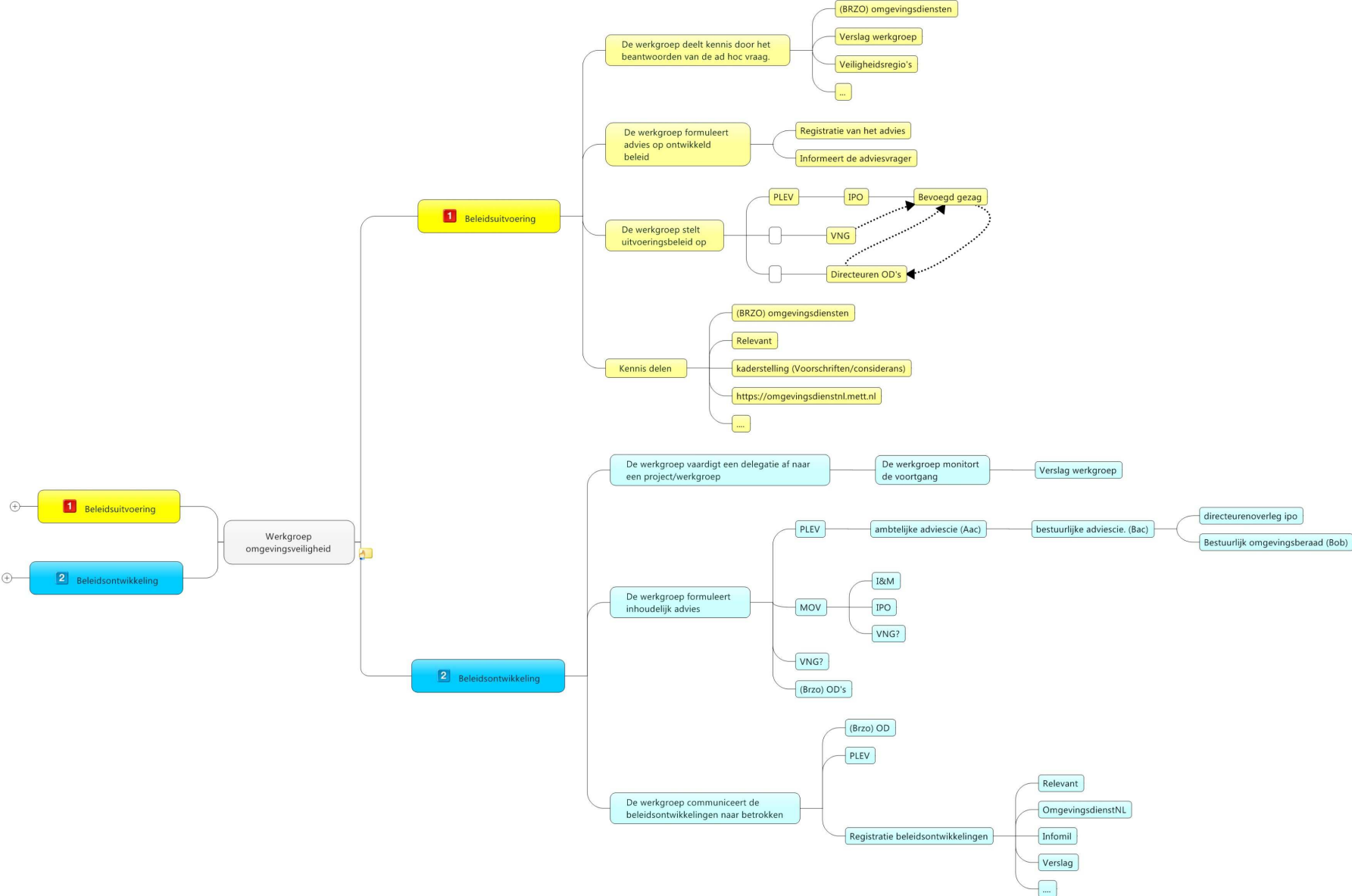
## Bijlage 1. Leden van de Werkgroep d.d. 29 mei 2017

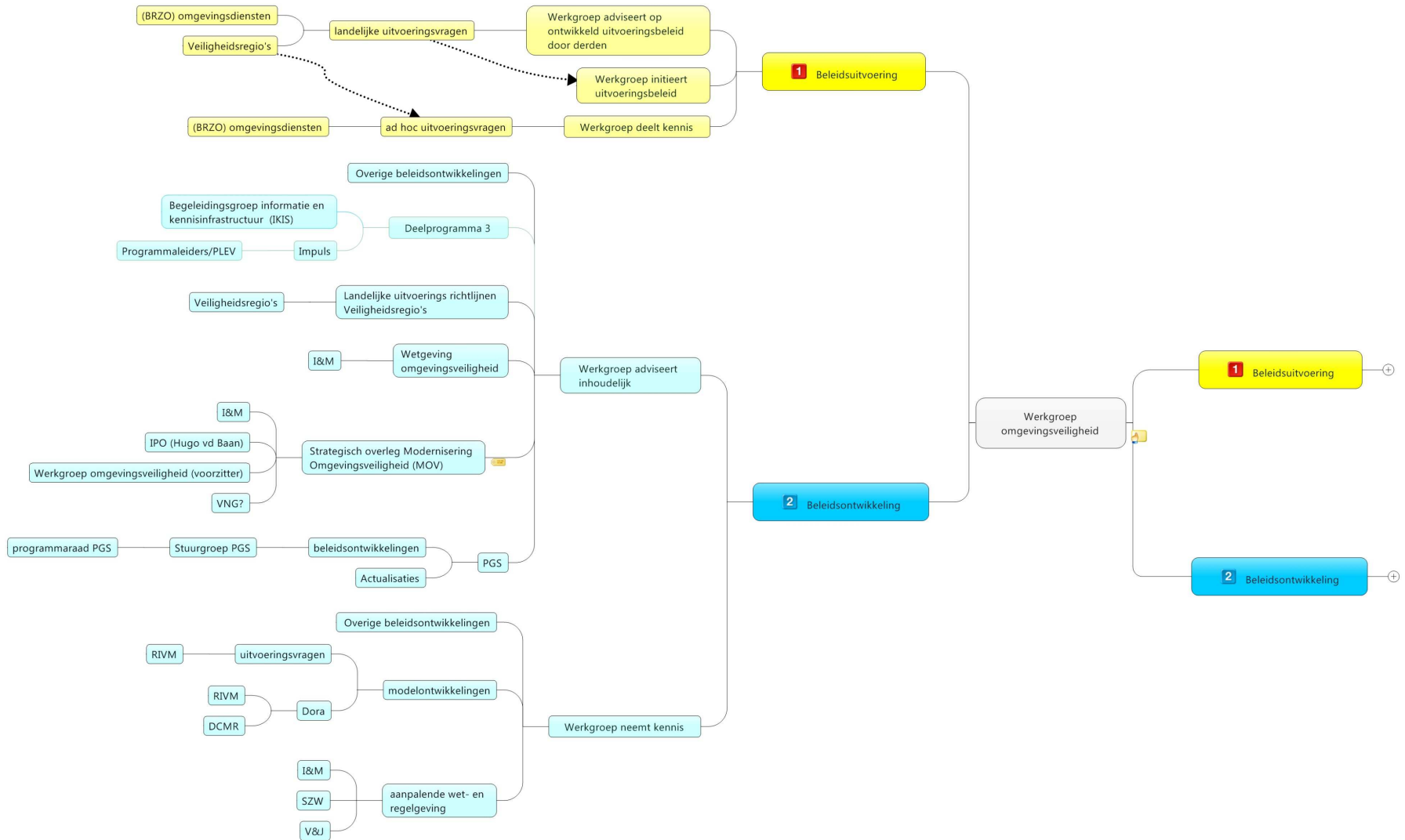
Regio	Naam	Organisatie
Friesland	Paul Verhoeven	FUMO
Friesland	Inge de Vries	FUMO
Groningen	Karel Stijkel	OD Groningen
Drenthe	Martin Power	RUD Drenthe
Overijssel	Henry Hiltjesdam	Provincie Overijssel
Noord-Holland	Stefan Musch	ODNZKG
Flevoland	Janet Winkel	OFGV
Gelderland	Erik Lambrechts	ODRN
Utrecht	Etienne Blokker	Provincie Utrecht
Zuid-Holland	Jan Heckman	Provincie Zuid-Holland
Zuid-Holland	Luc Vijgen	DCMR
Zeeland	André Lindenbergh	RUD Zeeland
Noord-Brabant	Nanny van Rooij	Provincie Noord-Brabant
Limburg	Anita van Mulken	Provincie Limburg
Partners		
RWS-WVL	Dina Rezvanova	RWS
RIVM	Patrick Heezen	RIVM
Brandweer NL	Marijke Besselink	VRLN
Min. I&M	Arie-Jan Arbouw	Ministerie I&M
Voorzitter	Lilian Weeda	OMWB

# Bijlage 2. Governance data EV (concept 0.3)



# Bijlage 3. schema reguliere activiteiten werkgroep







## Bijlage 4. Thema's en onderwerpen

De aandachtspunten en activiteiten van de werkgroep hebben betrekking op de volgende thema's/onderwerpen:

1. Wetgeving (Bevi, Bevt, Bevb)
  2. Brzo
  3. Bouwbesluit
  4. Rekenen (Safeti, Carola, RBMII etc.)
  5. EV in Ruimtelijke Ordening
  6. EV in beleid
  7. Verantwoording Groepsrisico
  8. RRGs/Risicokaart
  9. Brandweer/Veiligheidsregio
  10. Modernisering Omgevingsveiligheid/Omgevingswet
  11. Programma Impuls Omgevingsveiligheid
  12. Algemeen externe veiligheid
- Ondersteuning taakuitvoering bevoegd gezag door Omgevingsdiensten
    - Versterking VTH, inclusief Risicoregistratie
    - Risicoberekeningen en risicoanalyses
    - Saneringen
  - Externe veiligheid in de Omgevingsvisie
  - Groepsrisico / Schillenmodel
  - Transport gevaarlijke stoffen
  - PGS
  - BRZO